

TRASTORN DEL DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE (TDL/TEL)¹ FULL INFORMATIU

Hi ha tres aspectes importants que hem de saber sobre el TDL/TEL

1. El trastorn del desenvolupament del llenguatge es dona quan un infant o una persona adulta té dificultats per parlar o entendre el llenguatge.
2. El TDL/TEL és un trastorn invisibilitzat que afecta aproximadament 1 de cada 14 infants. Afecta l'alfabetització, l'aprenentatge, les relacions socials i el benestar emocional.
3. El suport dels i les professionals, incloent-hi les logopedes i el professorat, pot ser de gran ajuda.

TDL/TEL: Terminologia diagnòstica, freqüència, causes

- **Consens en relació a la terminologia:** La recomanació sobre l'ús del terme diagnòstic "trastorn del desenvolupament de llenguatge" es va publicar en els articles de Bishop *i cols.* (2016, 2017), on hi ha la informació sobre com es va arribar a aquest consens.
- **Freqüència:** El TDL/TEL afecta aproximadament 1 de cada 14 infants en edat escolar. En un estudi epidemiològic recent realitzat al Regne Unit, l'estudi SCALES (Norbury *i cols.*, 2016), es va trobar que un 7,5% de nens i nenes tenien TDL/TEL sense cap condició biomèdica associada.
- **Causes:** És probable que el TDL/TEL es manifesti en diferents membres d'una mateixa família. S'han fet estudis amb germans/es bessons/es que indiquen que hi ha una forta influència de la genètica en el TDL/TEL, tot i que aquest fet sembla reflectir un impacte combinat de molts gens en comptes d'una mutació específica (Bishop, 2006). La creença que el TDL/TEL és causat pels pares i mares que no parlen prou als seus fills i filles no s'ha demostrat empíricament.
- **Neurobiologia:** En la majoria de casos no hi ha evidència de cap dany cerebral; pot ser que hi hagi diferències subtils pel que fa a la mida de diferents regions i proporcions de la matèria gris del cervell, però hi ha moltes diferències d'un infant a un altre. A hores d'ara no tenim cap "biomarcador" pel TDL/TEL (Leonard *i cols.*, 2006).

TDL/TEL: Dificultats associades

- **Relació amb altres condicions:** El TDL/TEL se sol manifestar amb el TDAH i la dislèxia. Hi ha hagut molt debat sobre el solapament amb l'autisme lleu (Bishop, 2008). Molts infants no tenen els problemes socials característics de l'autisme, però alguns presenten característiques lleus de l'autisme. Hi ha, però, moltes diferències en les ajudes a les quals poden accedir els infants amb diagnòstic d'autisme en comparació amb els que tenen diagnòstic de TDL/TEL. Aquesta diferència persisteix fins l'etapa adulta, on tant la dislèxia com l'autisme es reconeixen com a trastorns, mentre que hi ha molt poca conscienciació sobre el TDL/TEL.
- **Alfabetització i assoliment acadèmic:** El TDL/TEL i la dislèxia estan molt relacionats (Bishop i Snowling 2004). Molts infants amb TDL/TEL compleixen el criteri per a ser diagnosticats de dislèxia (McArthur et al., 2000). Encara que l'infant pugui llegir en veu alta correctament, normalment li costa entendre què ha llegit (Stothard et al, 2010). Molt sovint aquests problemes s'obvien, i les mestres interpreten erròniament aquestes dificultats de comprensió com a una mala conducta o manca d'atenció. Durant la formació dels i les mestres no se'ls ensenya què és el TDL/TEL.

¹Al nostre context lingüístic el TDL encara és conegut com a Trastorn Específic del Llenguatge (TEL)

- **Dificultats socials amb els companys i companyes:** El fet de poder expressar-se amb fluïdesa i comprendre ràpidament què diuen els demés pot tenir un gran impacte en les relacions socials. A l'estudi "The Manchester Language Study" es va trobar que als 16 anys, el 40% de les persones amb TDL/TEL tenien dificultats per a interactuar amb els companys i companyes (St. Clair, Pickles, Durkin i Conti-Ramsden, 2011), que el 50% d'aquets adolescents havien estat víctimes d'assetjament durant la infantesa (en comparació, aquest percentatge és de menys del 25% en adolescents amb desenvolupament típic), i que el 13% havien patit assetjament persistent des de la infantesa (Knox i Conti-Ramsden, 2003). Comprendre millor el TDL/TEL per part de les persones adultes i dels companys i companyes podria ajudar a evitar aquests resultats negatius.

TDL/TEL: Ocupació laboral i salut mental

- **Ocupació laboral:** El TDL/TEL s'ha de considerar seriosament perquè aquest trastorn pot incrementar el risc de desocupació laboral i manca d'independència en l'etapa adulta (Conti-Ramsden i Durkin, 2008). No obstant això, les persones amb dificultats lleus sovint mantenen les feines, però aquestes normalment són relativament mal qualificades (Whitehouse et al., 2009). Reconèixer millor el TDL/TEL a les escoles permetria desenvolupar i fomentar les àrees en les que els infants són més hàbils, de manera que no serien ignorats al no mostrar bons resultats en les avaluacions acadèmiques convencionals.
- **Salut mental:** Els infants amb TDL/TEL més lleus mostren poques dificultats. En canvi, aproximadament un terç dels infants (64%) amb trastorn del llenguatge persistent mostren algunes conductes externes (p. ex. problemes de conducta: agressions "baralles amb altres infants") i/o dificultats d'internalització (p. ex. aïllament: solitud, tendència a jugar sols/es) (Conti-Ramsden i Botting, 2004). Afortunadament, aquestes dificultats sovint es resolen en l'adolescència (St. Clair et al., 2011). Tot i això, els i les adolescents amb TDL/TEL tenen dues vegades i mitja més probabilitats de reportar símptomes de depressió en comparació als seus companys i companyes amb desenvolupament típic (Conti-Ramsden i Botting, 2008). La majoria de les teràpies dirigides a problemes de salut mental dels infants són "teràpies per parlar", que segurament no són les més òptimes per a infants amb TDL/TEL.

TDL/TEL: Intervenció

- **Intervenció:** Per a què les intervencions siguin efectives han de ser d'alta qualitat i de suficient durada. De fet, cada vegada hi ha més intervencions prometedores en aquesta línia (Law et al., 2015). Els assajos controlats de manera consistent a les escoles han demostrat que les intervencions realitzades per les professionals de suport, que estan formades i reben suport, poden produir millores importants en el llenguatge (Fricke et al., 2013; 2017) i l'alfabetització (Bowyer-Crane et al., 2008). Alguns infants necessitaran suport a més llarg termini per als problemes que és possible que persisteixin, tot i rebre intervenció (Boyle et al., 2010). En la recerca que s'ha fet s'han trobat dificultats especialment amb les dificultats receptives (de comprensió) dels infants.

TDL/TEL: El reconeixement públic i la campanya RADLD

- **Història i terminologia:** Les dificultats del llenguatge dels infants s'han descrit des de fa gairebé 200 anys (Gall, 1822). El terme original utilitzat era "afàsia evolutiva" però posteriorment es van anar utilitzant diferents termes (trastorn específic del llenguatge, dificultat primària del llenguatge) tant en la recerca com en la pràctica (Dockrell, 2006). El terme Trastorn del Desenvolupament del Llenguatge ha estat present des de fa molts anys però les noves recomanacions publicades al 2017 donen un guia clara de com s'hauria d'utilitzar, i explica perquè es preferible aquest terme sobre altres maneres d'anomenar-lo.
- **Necessitat d'un millor reconeixement públic sobre el TDL/TEL.** Hi ha poca consciència en l'esfera pública sobre aquest trastorn, això també es reflecteix en les baixes taxes de recerca en relació a la freqüència i la gravetat del TDL/TEL (Bishop, 2010). La campanya "RADLD" (anteriorment anomenada RALLI) ha lluitat per incrementar la conscienciació de les dades primordials sobre el TDL/TEL a través d'un canal de *Youtube*, d'una pàgina web i materials de suport.

References

- Bishop, D. V. M. (2006). What causes specific language impairment in children? *Current Directions in Psychological Science*, 15, 217-221.
- Bishop, D. V. M. (2008). Specific language impairment, dyslexia, and autism: Using genetics to unravel their relationship. In C. F. Norbury, J. B. Tomblin & D. V. M. Bishop (Eds.), *Understanding developmental language disorders: from theory to practice* (pp. 67-78). Hove: Psychology Press.
- Bishop, D. V. M. (2010). Which neurodevelopmental disorders get researched and why? *PLOS One*, 5(11), e15112.
- Bishop, D. V. M., Clark, B., Conti-Ramsden, G., Norbury, C. F., & Snowling, M. J. (2012). RALLI: An internet campaign for raising awareness of language learning impairments. *Child Language Teaching & Therapy*, 28(3), 259-262. doi:10.1177/0265659012459467. pdf here: <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0265659012459467>
- Bishop, D. V. M., & Snowling, M. J., (2004) Developmental Dyslexia and Specific Language Impairment: The same or different? *Psychological Bulletin*. 130 (6), 858-886.
- Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., & The CATALISE Consortium. (2016). [CATALISE: a multinational and multidisciplinary Delphi consensus study](#). Identifying language impairments in children. *PLOS One*, 11(7), e0158753. doi:10.1371/journal.pone.0158753
- Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., & The CATALISE Consortium. (2017). [Phase 2 of CATALISE: a multinational and multidisciplinary Delphi consensus study of problems with language development: Terminology](#). *Journal of Child Psychology & Psychiatry*. doi:10.1371/journal.pone.0158753
- Boyle, J., McCartney, E., O'Hare, A., & Law, J. (2010). Intervention for mixed receptive-expressive language impairment: a review. *Developmental Medicine and Child Neurology*, 52(11), 994-999. doi:10.1111/j.1469-8749.2010.03750.x
- Bowyer-Crane, C., Snowling, M.J., Duff, F.J., Fieldsend, E., Carroll, J.M., Miles, J., Götz, K., & Hulme, C. (2008) Improving Early Language and Literacy Skills: Differential Effects of an Oral Language versus a Phonology with Reading Intervention. *Journal of Child Psychology & Psychiatry*, 49, 422-432
- Conti-Ramsden, G., & Botting, N. (2004). Social difficulties and victimization in children with SLI at 11 years of age. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 47, 145-161.
- Conti-Ramsden, G., & Durkin, K. (2008). Language and independence in adolescents with and without a history of Specific Language Impairment (SLI). *Journal of Speech, Language and Hearing Research*, 51, 70-83.
- Dockrell JE, Lindsay G, Letchford C, and Mackie C (2006) Educational provision for children with specific speech and language difficulties: Perspectives of speech and language therapy managers. *International Journal of Language and Communication Disorders*, 41, 423-40.
- Fricke, S., Bowyer-Crane, C., Haley, A.J., Hulme, C. & Snowling, M.J., (2013) Efficacy of language intervention in the early years. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 54(3), 280-290.
- Gall, F. J. (1822), *Sur les fonctions du cerveau et sur celles de chacune de ses parties: avec des observations sur la possibilité de reconnaître les instincts, les penchans, les talens, ou les dispositions morales et intellectuelles des homes et des animaux, par la configuration de leur cerveau et de leur tête*. Paris: J.B. Baillire.
- Knox, E., & Conti-Ramsden, G. (2003). Bullying risks of 11-year-old children with specific language impairment (SLI): does school placement matter? *International Journal of Language & Communication Disorders*, 38(1), 1-12.
- Law, Roulstone, & Lindsay, 2015 Integrating external evidence of intervention effectiveness with both practice and the parent perspective: development of 'What Works' for speech, language and communication needs. *Developmental Medicine & Child Neurology* 2015, 57(3), 223-228.
- Leonard, C., Eckert, M., Given, B., Virginia, B., & Eden, G. (2006). Individual differences in anatomy predict reading and oral language impairments in children. *Brain*, 129(12), 3329-3342.
- McArthur, G. M., Hogben, J. H., Edwards, V. T., Heath, S. M., & Mengler, E. D. (2000). On the 'specifics' of specific reading disability and specific language impairment. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 41, 869-874.

- Norbury, C. F., Gooch, D., Wray, C., Baird, G., Charman, T., Simonoff, E., ... Pickles, A. (2016). The impact of nonverbal ability on prevalence and clinical presentation of language disorder: evidence from a population study. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12573>
- St Clair, M. C., Pickles, A., Durkin, K., & Conti-Ramsden, G. (2011). A longitudinal study of behavioral, emotional and social difficulties in individuals with a history of specific language impairment (SLI). [Article]. *Journal of Communication Disorders*, 44(2), 186-199.
- Stothard, SE., Hulme, C., Clarke, P., Barmby, P, Snowling, M. J. (2010) YARC York Assessment of Reading for Comprehension (Secondary). GL Assessment.
- Whitehouse, A. J. O., Line, E. A., Watt, H. J., & Bishop, D. V. M. (2009). Qualitative aspects of developmental language impairment relates to language and literacy outcome in adulthood. *International Journal of Language and Communication Disorders*, 44, 489-510.